

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

Strategia de Dezvoltare Integrată a Zonei Montane din România

Obiective și măsuri

23 noiembrie 2023 | Cristina Apetrei

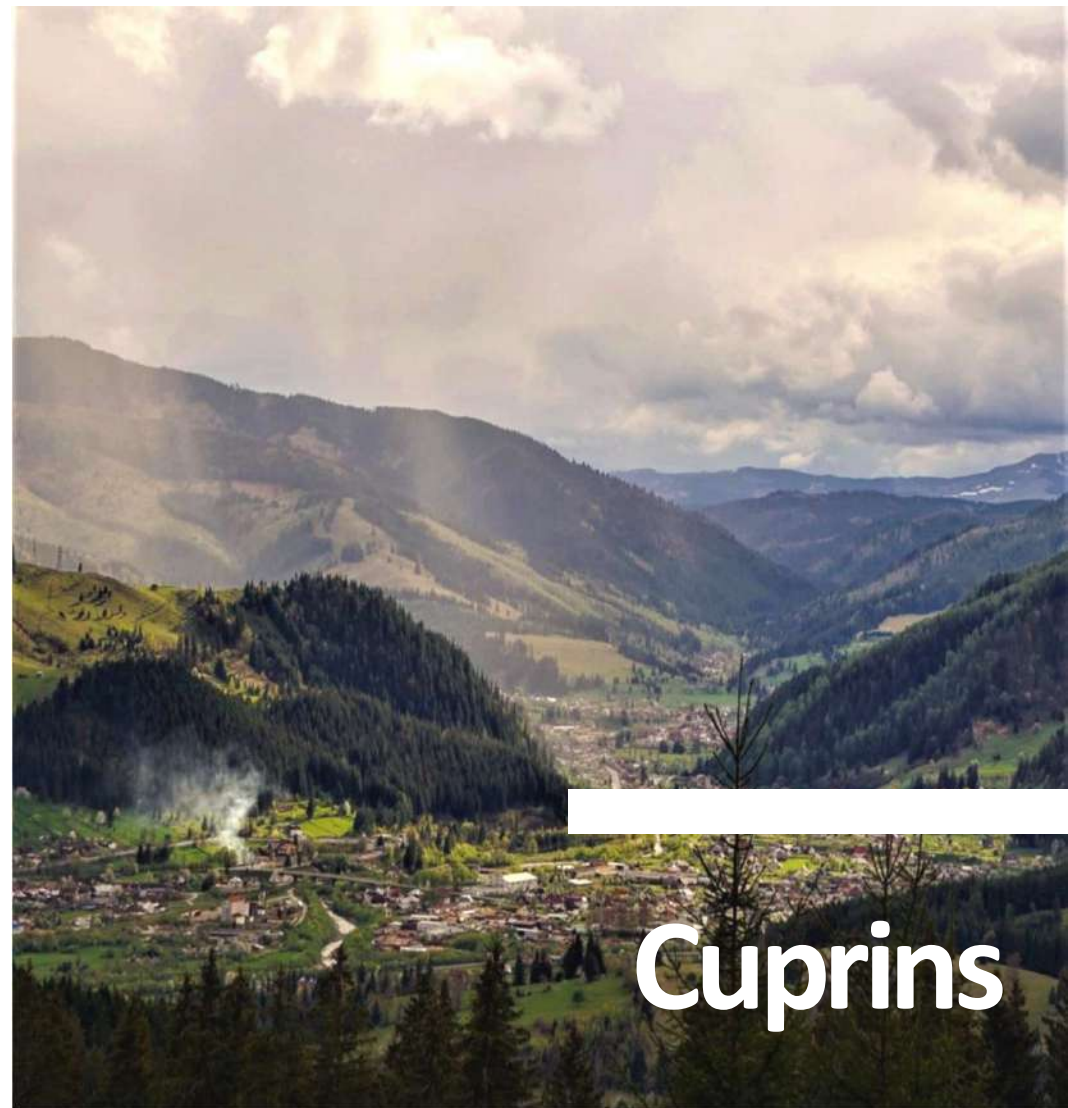

MINISTERUL AGRICULTURII ȘI
DEZVOLTĂRII RURALE

THE WORLD BANK
IBRD • IDA | WORLD BANK GROUP

1. Contextul și scopul Strategiei
2. Etape în elaborarea Strategiei
3. Structura Strategiei
4. Detalierea obiectivelor

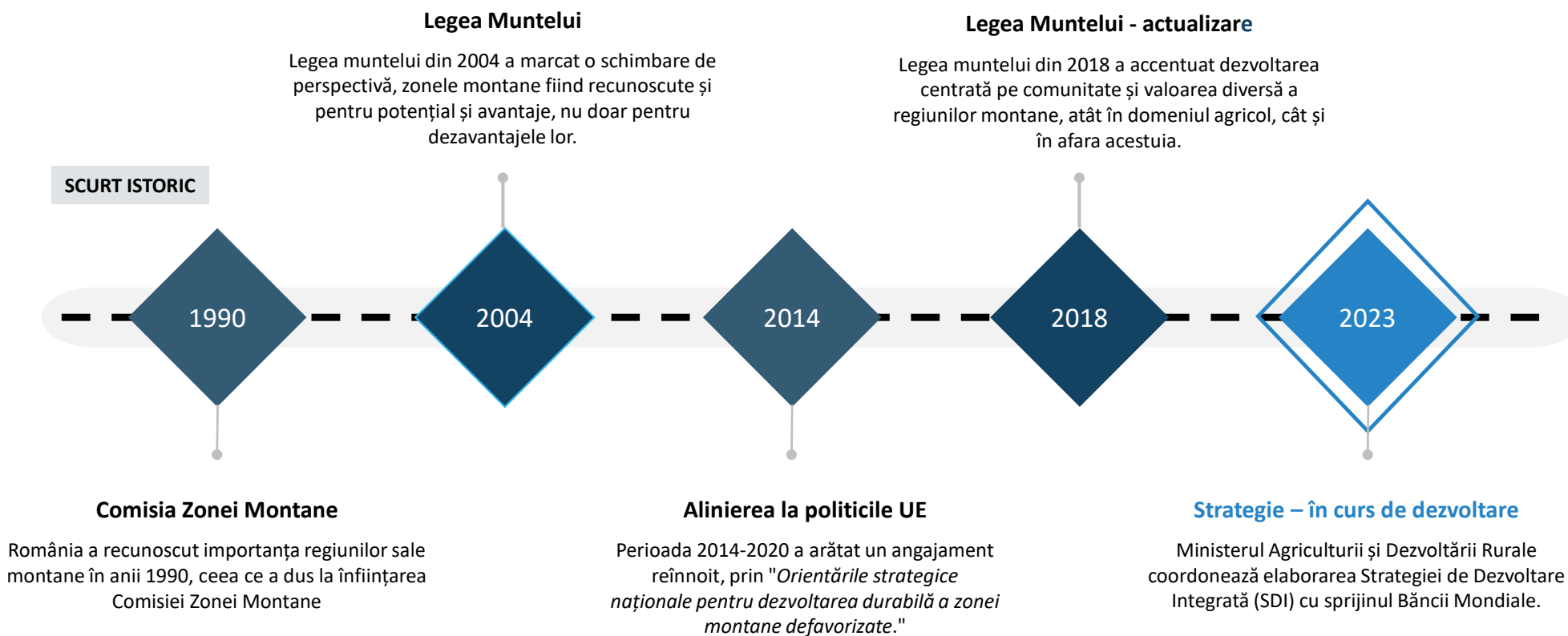

Secțiunea 1. Contextul și scopul Strategiei

Către o strategie integrată pentru dezvoltarea zonelor montane

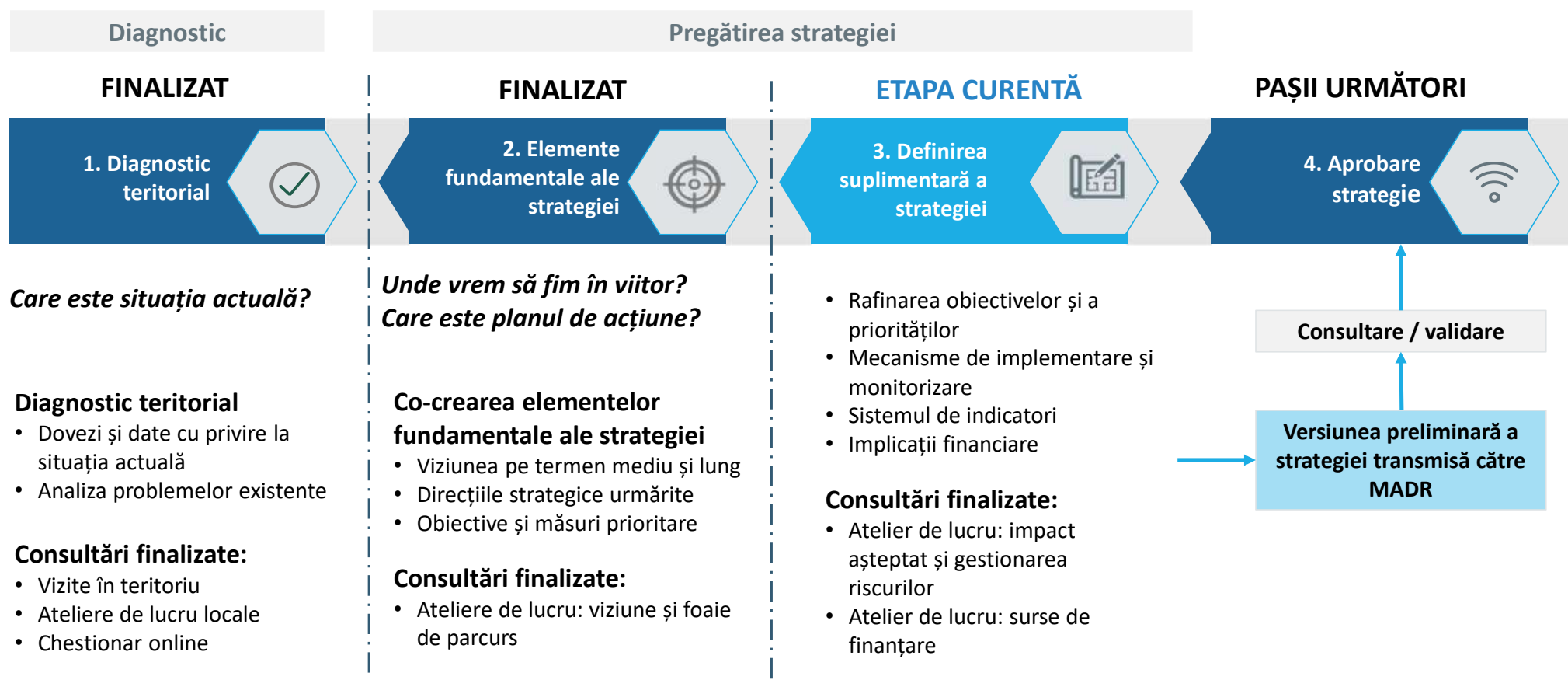
SCURT ISTORIC

Secțiunea 2. Etapă în elaborarea Strategiei

Abordare participativă

Surse de informare a Strategiei

- Informații din etapa de diagnostic
 - Analize și date
 - Consultări publice locale
 - Vizite de teren
 - Chestionar online
- Rezultatele atelierelor de lucru pentru elaborarea viziunii și a foii de parcurs
- Alinierea cu direcții strategice și politici publice existente (UE, național)
- Exemple internaționale de bună practică
- Rezultatele atelierului de lucru pentru analiza impacturilor

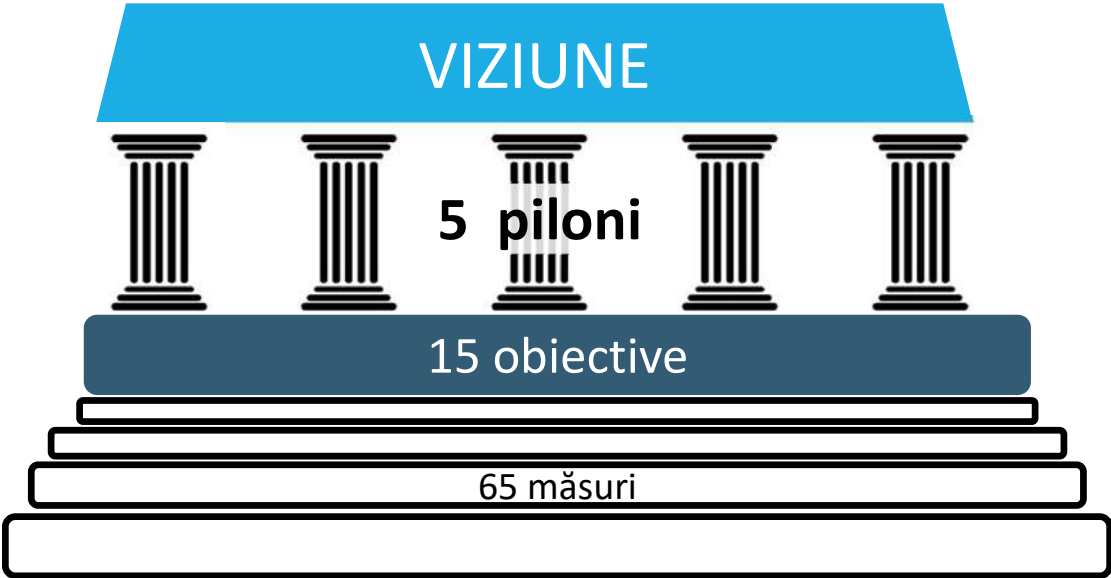
Secțiunea 3. Structura Strategiei

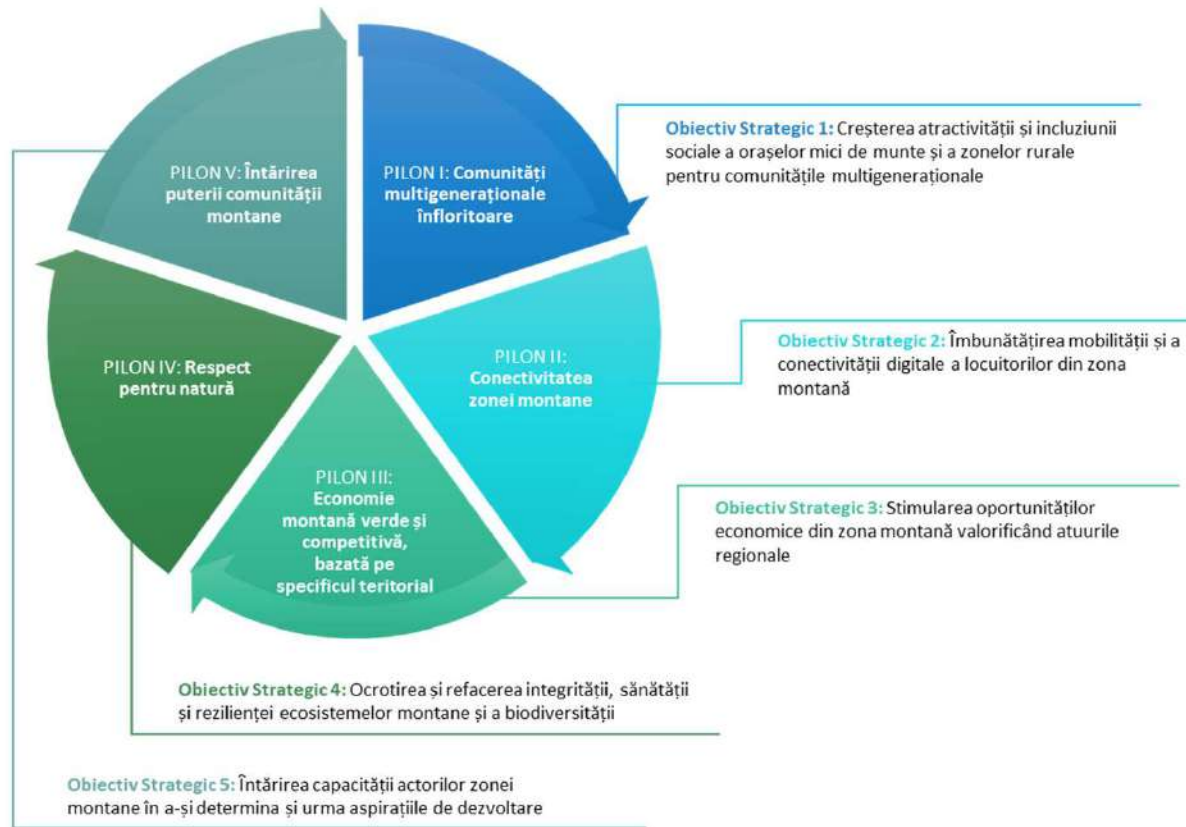
O zonă montană vie

” În 2035, zona montană a României va fi un teritoriu al oportunităților, animat și atractiv, în care peisajele naturale, serviciile publice și inițiativele private se completează armonios pentru îmbunătățirea calității vieții localnicilor. ”

Structura strategiei

Pilonii strategiei

Secțiunea 4. Detalierea obiectivelor

PILON I: COMUNITĂȚI MULTIGENERAȚIONALE ÎNFLORITOARE

Obiectiv Strategic 1: Creșterea atractivității și incluziunii sociale a orașelor mici de munte și a zonelor rurale pentru comunitățile multigeneraționale

Obiective

O1: Îmbunătățirea accesului locuitorilor din zonele montane la asistență medicală, învățământ și alte servicii sociale de calitate

O2: Îmbunătățirea calității clădirilor și a accesului la utilitățile de bază în orașele de munte și în zonele rurale

O3: Revitalizarea vieții civice și culturale în orașele de munte și în zonele rurale

O4: Sprijinirea și protejarea economică a comunităților rurale montane

PILON I: COMUNITĂȚI MULTIGENERAȚIONALE ÎNFLORITOARE

Obiectiv Strategic 1: Creșterea atractivității și incluziunii sociale a orașelor de munte și a zonelor rurale pentru comunitățile multigeneraționale

Obiective

O1: Îmbunătățirea accesului locuitorilor din zonele montane la asistență medicală, învățământ și alte servicii sociale de calitate

- 1.1 Dezvoltarea de centre comunitare de sănătate și asistență socială în orașele-pivot ale zonei montane
- 1.2 Crearea de servicii de tele-medicină, de sănătate mobilă și de îngrijire a bătrânilor în orașe și în zonele montane izolate
- 1.3 Dezvoltarea de creșe, grădinițe, programe after-school și modele de școlarizare inovatoare în zonele rurale montane
- 1.4 Dezvoltarea de programe integrate pentru atragerea și păstrarea lucrătorilor și profesioniștilor esențiali în/din zonele rurale montane

Măsuri propuse

O2: Îmbunătățirea calității clădirilor și a accesului la utilitățile de bază în orașele de munte și în zonele rurale

- 2.1 Sprijinirea instalării de tehnologii de tip off-grid în zonele montane izolate
- 2.2 Extinderea și modernizarea conexiunilor la utilități în zonele montane mai dens populate
- 2.3 Îmbunătățirea calității locuințelor în zonele predispuse la risc și în comunitățile montane vulnerabile
- 2.4 Subvenționarea îmbunătățirilor de care este nevoie în mod critic pentru clădirile publice

PILON I: COMUNITĂȚI MULTIGENERAȚIONALE ÎNFLORITOARE

Obiectiv Strategic 1: Creșterea atractivității și incluziunii sociale a orașelor de munte și a zonelor rurale pentru comunitățile multigeneraționale

Obiective

O3: Revitalizarea vieții civice și culturale în orașele de munte și în zonele rurale

O4: Sprijinirea și protejarea economică a comunităților rurale montane

Măsuri propuse

- 3.1. Sprijinirea și amplificarea inițiativelor inovatoare ale comunităților și a modelelor de "sat inteligent"
- 3.2. Sprijinirea inițiativelor comunitare și a programelor orientate către tineri
- 3.3. Sprijinirea activităților culturale legate de tradiții, patrimoniu montan, diversitate și inovare

- 4.1 Elaborarea unui program de incluziune economică pentru locuitorii comunităților montane
- 4.2 Susținerea agricultorilor de subzistență și a gospodăriilor rurale în a-și diversifica veniturile

PILON II: CONECTIVITATEA ZONEI MONTANE

Obiectivul strategic 2: Îmbunătățirea mobilității și a conectivității digitale a locuitorilor din zona montană

Obiective

O5: Asigurarea mobilității locuitorilor în interiorul și în afara zonei montane

O6: Facilitarea accesului la Internet a locuitorilor din zona montană

Măsuri propuse

- 5.1 Dezvoltarea serviciilor de mobilitate cu accent pe facilitarea accesului locuitorilor din zonele montane rurale la orașele-pivot și marile centre urbane
- 5.2 Repararea și dezvoltarea selectivă a infrastructurii pentru o mobilitate verde

- 6.1 Extinderea infrastructurii de Internet în orașele mici și în zonele rurale
- 6.2 Dotarea comunităților cu echipamente pentru accesul la Internet
- 6.3 Dezvoltarea competențelor digitale ale locuitorilor din zona montană

PILON III: ECONOMIA MONTANĂ VERDE, BAZATĂ PE SPECIFICUL TERITORIAL

Obiectivul strategic 3: Stimularea oportunităților economice din zona montană valorificând atuurile regionale

Obiective

O7: Dezvoltarea de lanțuri valorice agro-alimentare profitabile și competitive

O8: Consolidarea oportunităților economice în bioeconomia forestieră montană (și în bioeconomia nealimentară în general)

O9: Creșterea recunoașterii și a ponderii economice a turismului din zonele montane rurale și din orașelor mici de munte

O10: Dezvoltarea IMM-urilor, a antreprenoriatului și a industriilor de specializare inteligentă în toate sectoarele

PILON III: ECONOMIA MONTANĂ VERDE, BAZATĂ PE SPECIFICUL TERITORIAL

Obiectivul strategic 3: Stimularea oportunităților economice din zona montană valorificând atuurile regionale

Obiective

O7: Dezvoltarea de lanțuri valorice agro-alimentare profitabile și competitive

Măsuri propuse

- 7.1 Îmbunătățirea furnizării de **servicii de sprijin** în domeniul agroalimentar prin parteneriate și rețele de cunoaștere și inovare axate pe zona montană
- 7.2 Consolidarea acțiunii colective pentru **auto-organizarea lanțului valoric** și îmbunătățirea competitivității
- 7.3 Îmbunătățirea respectării **siguranței alimentare** și a comercializării sustenabile a produselor din **flora spontană**
- 7.4 Extinderea sprijinului direcționat pentru **diferențierea calității** și comercializarea produselor agroalimentare montane
- 7.5 Susținerea eforturilor de **promovare și de dezvoltare a piețelor de desfacere** pentru produsele agroalimentare montane
- 7.6 Creșterea **rezilienței** la schimbările climatice a lanțurilor valorice agroalimentare montane, prin adaptarea locală a tehnologiilor (echipamente, mica mecanizare) și adoptarea de practici îmbunătățite
- 7.7 Sprijin integrat pentru **sucesorii exploatațiilor agricole** de munte și pentru **antreprenorii** din domeniul agro-alimentar
- 7.8 Sprijinirea **transferului de terenuri** către fermierii montani activi
- 7.9 Acordarea de asistență tehnică producătorilor agroalimentari montani pentru depășirea barierelor administrative și juridice în ceea ce privește **accesul la PAC/PNS** și la alte tipuri de sprijin din sectorul public
- 7.10 Extinderea mecanismelor de facilitare a accesului producătorilor agroalimentari la **finanțare**

PILON III: ECONOMIA MONTANĂ VERDE, BAZATĂ PE SPECIFICUL TERITORIAL

Obiectivul strategic 3: Stimularea oportunităților economice din zona montană valorificând atuurile regionale

Obiective

O8: Consolidarea oportunităților economice în bioeconomia forestieră montană (și în bioeconomia nealimentară în general)

O9: Creșterea recunoașterii și a ponderii economice a turismului din zonele montane rurale și din orașelor mici de munte

Măsurile propuse

- 8.1 Sprijinirea **dezvoltării durabile a lanțului valoric** al lemnului, cu accent pe cadre de reglementare consolidate, îmbunătățirea infrastructurii și adoptarea de tehnologii
- 8.2 Consolidarea **asigurării calității, a diferențierii produselor** și a transparenței pieței în ceea ce privește lemnul și produsele forestiere nelemnoase
- 8.3 Sprijin pentru **cercetarea și dezvoltarea** bioeconomiei montane
- 8.4 **Stimularea cererii** de produse și servicii de bioeconomie montană

- 9.1 Consolidarea eforturilor legate **de promovarea turismului** montan din orașele mici și zonele rurale
- 9.2 Îmbunătățirea **calității serviciilor și modernizarea facilităților** turistice din orașele mici de munte și din zonele rurale
- 9.3 Investiții în **infrastructura turistică comună** zonelor rurale și orașelor mici de munte
- 9.4 Sprijinirea **implicării IMM-urilor** din mediul rural și din orașele mici în economia turismului montan, cu accent pe legăturile urban-rural (aliniat la secțiunea de mai jos privind IMM-urile).
- 9.5 Planificarea, dezvoltarea și gestionarea durabilă a **fluxurilor turistice** către orașele mici de munte și zonele rurale montane
- 9.6 **Anticiparea și atenuarea amenințărilor** climatice, precum și a impactului social și de mediu nedorit al turismului asupra orașelor mici de munte și a zonelor rurale de munte

PILON III: ECONOMIA MONTANĂ VERDE, BAZATĂ PE SPECIFICUL TERITORIAL

Obiectivul strategic 3: Stimularea oportunităților economice din zona montană valorificând atuurile regionale

Obiective

O10: Dezvoltarea IMM-urilor, a antreprenoriatului și a industriilor de specializare inteligentă în toate sectoarele

Măsuri propuse

- 10.1 Consolidarea serviciilor de **dezvoltare și accelerare a afacerilor** pentru IMM-urile din zona montană, antreprenori și micro-întreprinderi din sectoarele de specializare inteligentă (inclusiv sectorul agroalimentar, silvicultură și turism)
- 10.2 Facilitarea **inovării** în acord cu specializarea inteligentă și îmbunătățirea mediului de afaceri
- 10.3 Stabilirea de **scheme și instrumente de finanțare** care să vizeze IMM-urile montane și întreprinderile din sectoarele de specializare inteligentă (inclusiv sectorul agroalimentar, silvicultura și turismul)
- 10.4 Dezvoltarea de **programe de formare profesională** și vocațională aliniate la piață, care să implice operatorii economici și să atragă competențele tehnice și profesionale solicitate

PILON IV: RESPECT PENTRU NATURĂ

Obiectivul strategic 4: Ocrotirea și refacerea integrității, sănătății și rezilienței ecosistemelor montane și a biodiversității.

Obiective

O11: Asigurarea integrității și a sănătății pădurilor, pășunilor și a altor ecosisteme montane protejate, precum și a pădurilor seculare și primare strict protejate

O12: Îmbunătățirea calității solului și a apei și atenuarea schimbărilor climatice

O13: Îmbunătățirea rezilienței socio-ecologice a zonei montane în fața riscurilor climatice și a altor riscuri

PILON IV: RESPECT PENTRU NATURĂ

Obiectivul strategic 4: Ocrotirea și refacerea integrității, sănătății și rezilienței ecosistemelor montane și a biodiversității.

Obiective

O11: Asigurarea integrității și a sănătății pădurilor, pășunilor și a altor ecosisteme montane protejate, precum și a pădurilor seculare și primare strict protejate

Măsuri propuse

- 11.1 Îmbunătățirea **monitorizării utilizării pădurilor** și a urmării lemnului, în special în conformitate cu dispozițiile deja stabilite în Strategia forestieră 2030
- 11.2 Îmbunătățirea și **punerea în aplicare a eco-compensațiilor** legate de protecția biodiversității, cu accent pe compensarea adecvată a proprietarilor de păduri și extinderea utilizării plăților pentru servicii de mediu
- 11.3 Abordarea problemei energiei și a altor factori socioeconomiци care determină recoltarea nesustenabilă și ilegală a pădurilor (asigurând un echilibru între protecția ecologică și utilizarea economică a resurselor)
- 11.4 Sprijinirea adoptării de către proprietarii de păduri montane a practicilor, tehnologiilor și infrastructurii de conservare a pădurilor
- 11.5 Încurajarea **revitalizării pastoralismului** de altitudine precum și adaptării metodelor la schimbările climatice
- 11.6 Sprijinirea cercetării socio-ecologice și a deliberării privind viitorul pajiștilor și al pastoralismului montan
- 11.7 Restaurarea, reabilitarea sau renaturarea ecosistemelor degradate
- 11.8 Asigurarea gestionării eficiente a ariilor protejate, inclusiv prin participarea civică și comunitară

PILON IV: RESPECT PENTRU NATURĂ

Obiectivul strategic 4: Ocrotirea și refacerea integrității, sănătății și rezilienței ecosistemelor montane și a biodiversității.

Obiective

O12: Îmbunătățirea calității solului și a apei și atenuarea schimbărilor climatice

- 12.1 Investiții în tratarea apelor reziduale rezidențiale, cu precădere în zonele poluate cu nutrienți
- 12.2 Reducerea poluării și creșterea stocării de carbon în agricultură, cu accent pe gestionarea solului și a gunoiului de grajd
- 12.3 Protejarea și îmbunătățirea mijloacelor de sechestrare a carbonului, cu accent pe creșterea suprafețelor acoperite de arbori și de alte tipuri de vegetație
- 12.4 Reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, cu accent pe încălzirea locuințelor și pe transport
- 12.5 Evaluarea și dezvoltarea oportunităților legate de piețele de carbon în sectoarele montane
- 12.6 Continuarea remedierii și reconversiei siturilor contaminate

Măsuri propuse

O13: Îmbunătățirea rezilienței socio-ecologice a zonei montane în fața riscurilor climatice și a altor riscuri

- 13.1 Elaborarea de planuri de adaptare la schimbările climatice și de urgență în caz de dezastre la nivel local și de masiv
- 13.2 Dezvoltarea capacității de intervenție în caz de dezastre în orașele mici de munte și în zonele rurale
- 13.3 Dezvoltarea conștientizării problemelor de mediu prin programe școlare și de formare profesională, precum și prin cerințe de certificare

PILON V: ÎNTĂRIREA PUTERII COMUNITĂȚII MONTANE

Obiectivul strategic 5: Întărirea capacității actorilor zonei montane în a-și determina și urma aspirațiile de dezvoltare

Obiective

O14: Creșterea reprezentării actorilor din zona montană în procesul de elaborare a politicilor relevante

- 14.1 Consolidarea Agenției Naționale a Zonei Montane și a organismelor consultative ale acesteia
- 14.2 Creșterea rolurilor și capacităților autorităților montane în elaborarea politicilor
- 14.3 Creșterea gradului de utilizare, în elaborarea politicilor locale, a consultării actorilor din zona montană, precum și a datelor științifice și evidențelor

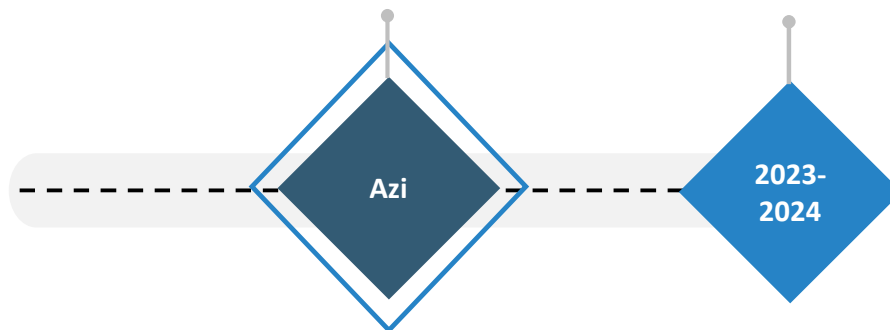
Măsuri propuse

O15: Promovarea în cadrul entităților guvernamentale din zona montană a unei culturi organizaționale orientate către public

- 15.1 Dezvoltarea, în cadrul administrației locale și a agențiilor guvernamentale relevante, a unei culturi organizaționale orientate către public
- 15.2 Dezvoltarea de modele pilot de guvernare electronică și a altor modele inovatoare de furnizare a serviciilor administrative, adresate cu precădere locuitorilor din zonele montane rurale și din zonele izolate
- 15.3 Stabilirea unor mecanisme specifice pentru a ajuta actorii din zona montană să acceseze finanțări publice și resurse tehnice disponibile, precum și să gestioneze cerințele administrative

Pașii următori

- Finalizarea raportului, validare și trimitere către MADR
- MADR: consultări publice și aprobare

Impact Așteptat: Îndeplinirea Viziunii pentru zona montană "O zonă montană vie"

EFECTE PE
TERMEN
LUNG

Calitate a vieții îmbunătățită a
comunităților din zona
montană

Un mediu de viață
atractiv și incluziv

Comunități montane deservite de
opțiuni de mobilitate mai bune și
servicii digitale de calitate

Mobilitate și access la
rețele și servicii digitale
îmbunătățite

Oportunități economice
crescute pentru locuitorii zonei
montane

O economie locală
funcțională, verde și
competitivă

Menținerea biodiversității și a integrității
ecosistemelor, precum și reziliență
crescută la schimbările climatice

Ecosisteme montane
ocrotite și restaurate

Guvernanță și colaborare
eficientă între actorii locali și
autorități

O comunitate montană
care își poate determina
viitorul

EFECTE
CHEIE

1. Acces crescut la servicii sociale de calitate
2. Access crescut la utilități de bază și îmbunătățiri selective ale clădirilor
3. Implicare și inovare comunitară crescute, precum și o viață culturală activă
4. Protejarea economică a comunităților rurale montane

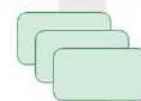
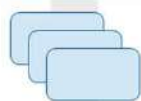
5. Servicii și infrastructură de transport ecologic îmbunătățite
6. Acces crescut la Internet de calitate și servicii digitale

5. Valorificare crescută a bioeconomiei montane agro-alimentare
6. Perspective îmbunătățite în bioeconomia forestieră
7. O relevanță economică crescută a turismului sustenabil
8. Un număr crescut de IMM-uri și antreprenori viabili financiar într-o gamă largă de sectoare

5. Păduri, pajiști și alte ecosisteme sănătoase, ocrotite și integre
6. Calitate a apei și a solului îmbunătățite, precum și contribuția la atenuarea schimbărilor climatice
7. Reziliență social-ecologică crescută la riscurile climatice și la alte dezastre naturale

14. Reprezentativitate crescută a actorilor zonei montane în procesele de creare a politicilor publice
15. O cultură organizațională, în cadrul instituțiilor guvernamentale și a autorităților locale, de a oferi servicii cetățenilor și a veni în sprijinul acestora

REZULTATE
IMEDIATE

MĂSURI

65 measures

OBIECTIVE

15 objectives

PILONI

THRIVING MULTIGENERATIONAL
COMMUNITIES

CONNECTED MOUNTAIN
LIVING

GREEN AND COMPETITIVE
MOUNTAIN PLACE-BASED ECONOMY

RESPECT FOR NATURE

MOUNTAIN EMPOWERMENT

PROVOCĂRI

Calitate a vieții scăzută
Diferențe de venit, lipsa serviciilor de bază, infrastructură deficitară, viață comunitară dezintegrată, sărăcie

Conectivitate scăzută
Opțiuni de mobilitate reduse, sistem de transport suboptimal, acces limitat la servicii de transport în comun și alte servicii publice, acces limitat la Internet

Activitate economică redusă
Lipsa competitivității economice și a inovației, lipsa diversificării economice, dependența de activități cu marje mici de profit

Presiune asupra resurselor naturale și riscuri de mediu viitoare
Exploatare nesustenabilă a resurselor, conflicte cu privire la conservare, ecosisteme degradate, poluare, riscuri climatice

Guvernanță slabă
Cadru instituțional pentru politicile montane vulnerabil, capacitate administrativă scăzută, orientare scăzută către cetățean

noiembrie 2023

Vă mulțumim

Backup

